

SJ Postvagn litt DFo5

2015-2 Skala H0

Historik

Ur SJ:s jubileumsskrift 1931 citerar vi: "Någon nybeställning av postvagnar hade ej på länge ägt rum, då Järnvägsstyrelsen år 1927 beställde 15 st. kombinerade post- och resgodsbuggiovagnar litt. DFo5 och två år senare 15 st. 2-axliga sådana vagnar litt. DF5, samt ytterligare 5 st. av de nyssnämnda DFo5-vagnarna. Beställningen föregicks av långvariga förhandlingar mellan Järnvägsstyrelsen och generalpoststyrelsen, vilkas resultat föreligger i form av den 9 september 1927 av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser angående ersättning för posttransporter å statens Järnvägar samt angående tillhandahållande av transportmedel härför. De nyssnämnda post- och resgodsbuggiovagnarna äro båda inredda med en postavdelning, uppdelad i postkupé, och packrum, en resgodsavdelning samt en konduktörskupé. Till beredande av genomgång har korridor anordnats förbi postavdelningen fram till resgodsavdelningen, som sträcker sig över vagnens hela bredd. Resgodsavdelningen disponeras i regel av statens järnvägar men är jämväl avsedd att, då så erfordras, kunna uthyras till postverket."

De 15 vagnar som levererades 1928 fick numren 2747-2761. De ytterligare 5 vagnar som levererades 1930 fick nummer 2813-2817.

Litt DFo5 blev senare omlittererad till DFo15 då man bestämde att postvagnar ska ha littera efter hur stort postut-

rymme de har, i m².

Konstruktion

Vagnen byggs i fyra delar: korg, lanternin, tak och underrede. Dessa byggs och målas var för sig och skruvas därefter ihop.

Ytterväggar

Korgsidorna (1) ska var svagt böjda i nederkant. Forma väggen enligt Byggtips. Måtta mot en gavel.

Löd på korgsidorna fast fönsterbågar (4+5+6).

Löd fast dörrlistor (7) runt postdörrarna och dörrarna på gavlarna (2).

Ta loss resgodsörrarna (3). Löd fast dörrlistor runt dörrarna. Bocka till. Löd fast resgodsörrarna på korgsidorna.

Löd ihop gavlar och korgsidor. Justera så att korgen inte vickar på ett plant underlag.

Innerväggar

Bocka till fästvinklarna (10). Löd fast M2-muttrar över hålen på sex av vinklarna. Löd fast tre vinklar med mutter i nederkant av gavlarna (11) där det finns sexkantiga figurer.

Löd tre fästvinklar utan mutter i ovankant på gavlarna, rakt ovanför de andra.

Montage av vagnskorg

Vi ska nu löda ihop ytterväggar, innerväggar och tak. Vi börjar med att löda innerväggar mot ytterväggar.

Klistra två längder isolerband längs

undersidan av golvet med frigång för skruvarna i mitten. Skruva tillfälligt fast innerväggarna i golvet. På innerväggarna finns siffror inetsade. Delarna ska placeras enligt motsvarande siffror inetsat i golvet. Lagg paketet på ett par brädbitar så skruvarna går fria.

Lagg ytterväggarna runt golv och innerväggar. Lagg några tyngder som trycker ner ytterväggarna. Ytterväggarna ska nu tack vare isoleringsbanden gå någon tiondel under golvet.

Löd försiktigt fast innerväggarna i korgen, ner till ca 1 cm från golvet. Det behöver bara lödas i 2-3 punkter per fog.

Skruva loss golvet, kolla att vagnskorgen fortfarande är helt plan. Löd sista cm på innerväggarna.

Lanternintak

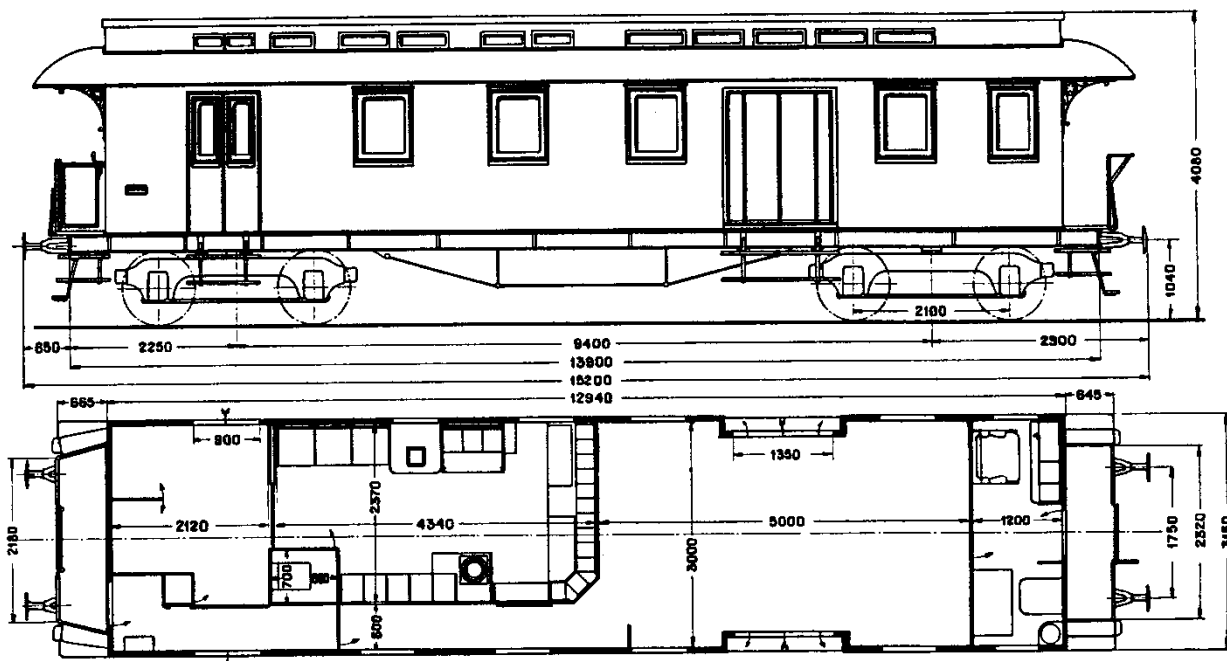
Bocka till gavlarna på lanterninsidorna (12). Löd ihop med varandra. Justera så att paketet inte vickar på ett plant underlag.

Löd fast tre fästvinklar med mutter på innergavlarna (13).

Skruva fast lanterninens innergavlar i vagnskorgens innergavlar så de hamnar rakt över varandra.

Lanterninens gavlar är märkta D och F. Lagg lanterninen rättvänd ovanpå vagnskorgen, jäms med vagnskorgens gavlar.

Löd försiktigt fast lanterninens innergavlar i lanterninsidorna. Skruva loss lanterninen.

Forma lanterninens tak (14) enligt Byggtips. Lägga taket upp och ner. Lägga lanterninen centrerat i taket. Löd fast innergavel 1 i taket i en enda punkt, mitt på. Gör likadant med gaveln 3. Löd fast övriga gavlar

Löd fast sidorna mot taket. Börja med att löda i några få små punkter. Var försiktig med värmen. Avsluta med att löda längs alla fogar.

Tak

Det ursprungliga taket var dubbelkrökt ut över plattformarna. Längre fram, ca 1950-tal, gav man upp denna rätt komplicerade och svårunderhållna konstruktion och började göra tak som var enkelkrökt och gick rakt ut över plattformarna. Längst ut avslutades det med en vertikal plåt.

Till det dubbelkrökta taket använder du det vakuumformade plasttaket (15). Putsa till taket. Takets nederkant ska precis nå ned till ytterväggarna på korgen. Börja med sax eller kniv. Fortsätt med en grövre fil.

Om du vill göra det enkelkrökta taket får du själv klippa till en lämpligt stor bit mässingsplåt och forma. Löd längst ut fast de vertikala plåtarna (16).

Gör hål för lanterninens fästskruvar.

Underrede

Knacka ut nitar enligt nitanvisningar på långbalkarna (18) och buffertbalkarna (19).

Bocka den nedre flänsen på långbalkarna så den pekar rakt utåt. Löd fast långbalkarna i golvet (17). Det är inetsat D och F som anger åt vilket håll de ska vara vändas, bokstäverna inåt. Löd inte sista halvcentimeter närmast ändarna.

Bocka korgstagen så de ansluter snett uppåt mot golvet. Löd fast, justera längd.

Bocka till och löd fast buffertbalkarna jäms med golvet. Nu kan långbalkarna lödas fast ända ut.

Spännstag

Böj ner spännstagsfästena på långbalkarnas flänsar så de står vertikalt.

Löd fast spännstagsstöd (20) vertikalt bakom långbalkarna, vid markeringar.

Bocka till spännstag (21). Gör spännskruvar (22) av tunt rör eller liknande och träd upp på spännstagen. Löd fast spännstagen. Limma spännskruvarna strax utanför spännstagsstöden.

Fotsteg

Löd fast de olika fotstegskonsolerna (23+24+25) i långbalkarna. På de konsoler som sitter i ytterhörnen, vik ut hela konsolen 45 grader mot långbalken. Vik det nedersta fotsteget ytterligare 45 grader så det hamnar i vagnens ländriktning. Vik fotsteget horisontellt.

Löd fast de olika fotstegen (26+27+28) på konsolerna.

Detaljering underrede

Bocka till och montera batterilådorna (29) och säkringslåda (30).

Bocka till boggifästena (31). Löd fast en M2-skruv som får sticka neråt. Löd fast fästena i golvet.

Montera:

- generatorfästen (32)
- generator (33)
- generatoraxel (34)
- koppelkrokar med -platta (35)
- kopplarhandtag (36)
- buffertar (37)
- tryckluftsslangar (38)
- ev. koppeltrapp (39)

Generatoraxeln ska sticka fram till strax utanför boggin.

Boggier

På boggierna (40), medan de fortfarande är ovikta, vik dubbelt och löd ihop bromsbackarna. Fila rent den sida som ska peka mot hjulet.

Vik ihop boggierna. Det står U på den sida som ska vara upp. Löd ihop sidorna med "gavlarna". Vik ner bromsbackarna så de står vertikalt. Löd bromsstag (41) mellan bromsbackarna.

Limma fast boggisidor (42) utanpå själva boggin.

Boggin hålls fast i korgen med skruven som vi lödde fast i boggifästet (34). Hålls fast med dubbla muttrar som får låsa varann.

Detaljering vagnskorg

Löd fast takkonsolerna (43) så de hamnar precis under det utstickande taket. Montera:

- elkabel (44)
- ledstänger på sidodörrar (45)
- handtag (46) i sido- och gaveldörrar
- brevlådor (47)
- slutsignalhållare (48)
- snäckventiler (49)

Räcken

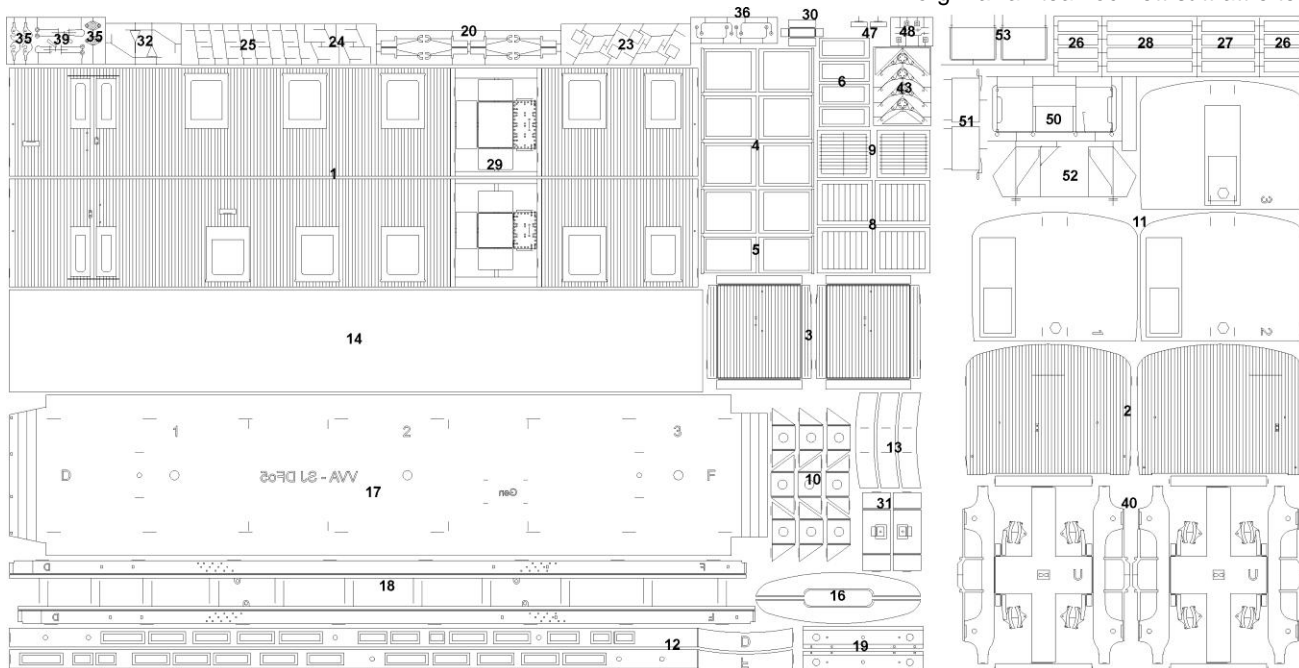
Stick ner räcket i D-änden (50) i plattformen så stolparna sticker ut ca 0,2 mm på undersidan. Löd fast. Löd fast grindarna (51) i räcket.

För räcket i F-änden (52), bocka till de två fästvinklarna i nederkant. Använd dessa för att styra i höjddled. Löd fast mot plattformen. Böj ut staget på mitten i rätt vinkel.

Bocka till övergångsbryggornas (53) fäste i underkant. Löd fast mot vagnsgolvet.

Målning

Korg: var av teak och ett sätt att efter-

likna sådant är enligt följande. Sprutmåla hela kåpan med en ljusgul färg.

Lasera fram teakkänslan med en lasyrfärg. Det ska vara en färg som är brun med lite rött i, t ex mahogny. Minst två lager, jobba längs ribborna. Studera bilder. Mörkare nertill och där vatten runnit.

Postlådor och ett område runt dem målas gula enligt figur. Om möjligt ner till nederkanten, där det är siffror till strax ovanför dessa.

Fönsterbågar: ljusbruna

Underrede, bälgar, grindar, övergångsbryggor, slutsignalhållare: svarta.

Plåtdelar på räcket i D-änden: mahognyfärgat

Ledstänger, handtag: silver

Tak, lanternin: grå

Undersidan av tak, över plattformarna: troligen blekt gul

Fönstergaller: grå

Härefter klarlack, dekaler, mjukgörare, mattlack, fönster.

Efter att fönstren glasats limmas gråmålade fönstergaller (8+9) fast på insidan av fönstren i resgodsdelen och dörrarna på sidorna.

Märkning

Märkning på sida: SJ-logga, Kungl. post och Resgods. På rambalk från vänster:

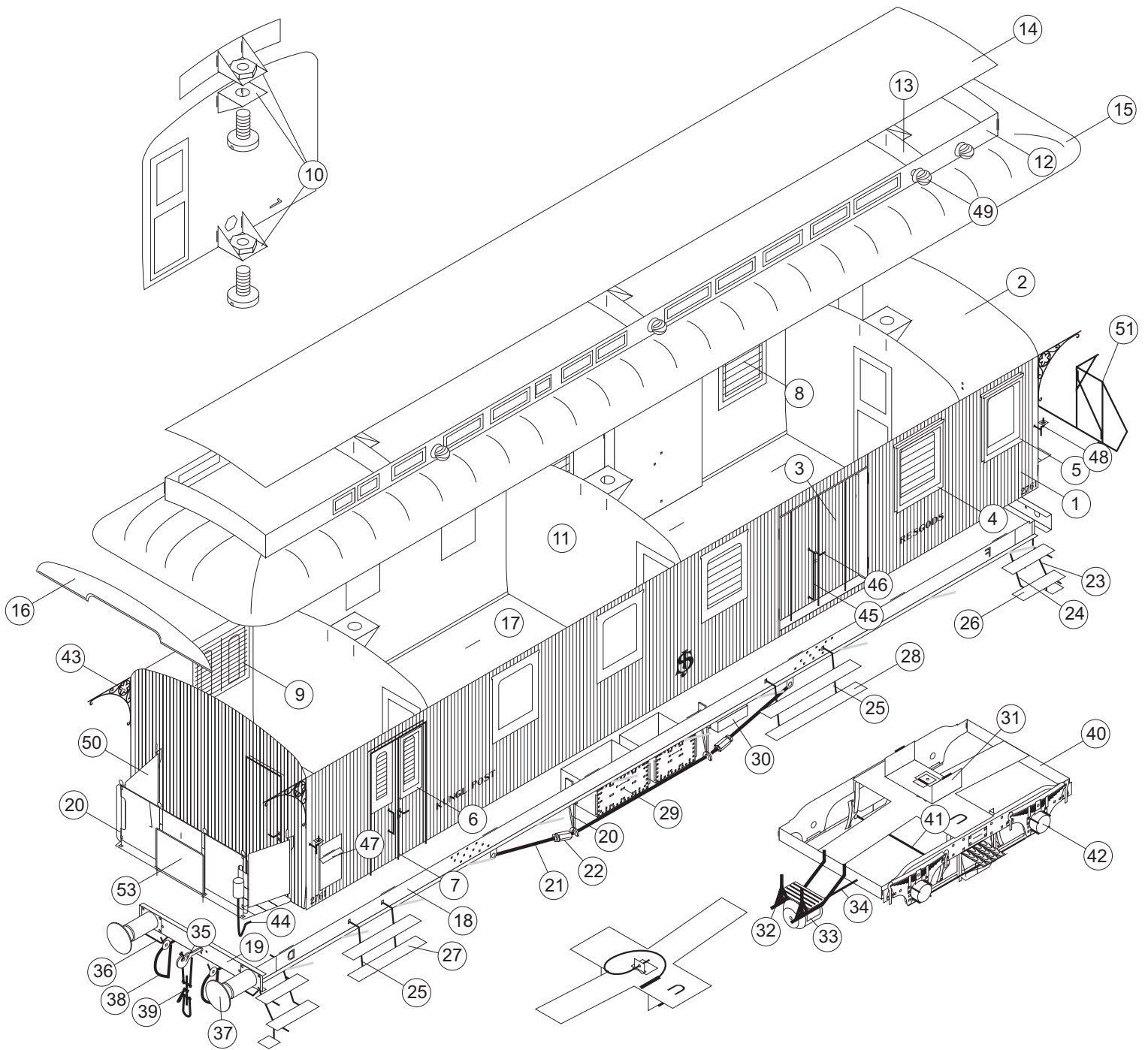
- littera (DFo5)
- vikt (Vr 28 ton)
- broms (Tryckl. br. KKP)
- bansignatur + nummer
- axelavstånd (9,4+2,1 m)
- lastar (Lr 3+5 ton)
- revisions- och vägningsdatum
- tillverkarskylt
- uppvärmning (Säk app No 1)

Stycklista

ID	Ant	Benämning
1	1+1	Korgsida
2	1+1	Korggavel
3	2	Resgodsdörr
4	8	Fönsterbåge, bred
5	2	Fönsterbåge, smal
6	4	Fönsterbåge, postdörr
7	*	Dörrlist, 0,3 mm mä
8	4	Fönstergaller
9	2	Dörrgaller
10	9	Fästvinkel
11	3	Innergavel
12	1+1	Lanterninsida
13	3	Innergavel, lanternin
14	1	Lanternintak
15	1#	Tak
16	2	Takände
17	1	Golv
18	2	Långbalk
19	2	Buffertbalk
20	4	Spännstagsstöd
21	2*	Spännstag, 0.7 mm
22	4*	Spännskruv
23	4	Fotstegskonsol, yttre
24	4	Fotstegskonsol, inre
25	4	Fotstegskonsol, post/resgods
26	8	Fotsteg, plattform
27	4	Fotsteg, postavd.
28	4	Fotsteg, resgodsavd
29	1+1	Batterilåda
30	1	Säkringslåda
31	2	Boggifäste
32	1	Generatorfäste
33	1#	Generator
34	1*	Generatoraxel, 0,7 mm
35	2	Koppelkrok med -platta
36	4	Kopplarhandtag, ets/0,3 mm
37	4#	Buffert
38	2+2	Bromsslang
39	2	Koppeltrapp
40	2	Boggi, m/91
41	4	Bromsstag, 0,4 mm
42	4#	Boggisidor
43	4	Takkonsol
44	2*	Elkabel
45	4*	Ledstång, 0,3 mm
46	4*	Dörrhandtag, 0.3 mm
47	2	Brevlåda
48	4	Slutsignalhållare
49	7#	Snäckventil

50	1	Räcke, D-ände
51	1+1	Grind, D-ände
52	1	Räcke, F-ände
53	2	Övergångbrygga
54	4*	Hjulaxel, d=11.0 mm, skiv.
55	6*	M2-mutter
56	6*	M2-skruv

*=ingår inte i byggsatsen, #=lös del

Tryckluftsslång

t = 0,6 mm

d = 6

Vrid

Kläm till, löd

Elvärmekabel

Rör 5 x (1/0,5)

0,6 mm

Alt 1

0,2 mm,
linda, löd

0,6 mm

Alt 2

